

a věc vyřídila. Za tohoto stavu věci netřeba se zabývatí otázkou, kterou nižší soudy řešily, zda ani od 25. května 1922 promlčecí lhůta dále neběžela, ježto nebyly žalobkyni vráceny doklady její ohlášky (§ 98 (3) žel. dopr. ř.). Ani ve věci samé není dovolání z důvodu nesprávného právního posouzení věci opodstatněno. Žalovaná strana namítala původně v souhlasu s vyřízením ředitelství státních drah toliko, že požár vzešel jinak, totiž jiskřením, protože ani krytý vůz nebylo lze tak hermeticky uzavřít, zejména u dveří vagonu, aby mezerou mezi dveřmi a stěnou jiskra prolétnouti nemohla; ale jedním dechem namítala dále, že odesílatel, který si len sám nakládal, naložil zásilku vadně, protože neucpal nebo nezalepil ohnivzdorně všech skulin vozu. Podle toho to, co železnici provést nebylo možno, mělo být možno provést odesílateli. Nižší soudy však zjistily, že samovznícení jest úplně vyloučeno, že naložení bylo bezvadné a že požár povstal asi jiskřením. Tím byly zákonné domněnky čis. 3 a 4 Šu 86 (1) žel. dopr. ř. vyvráceny. Úvahy dovolatelky o tom, jaké by bylo její ručení, kdyby zásilka byla bývala dopravována v otevřeném voze, a zda by byl zásilku postihl týž osud jako v zavřeném voze, jsou bezpředmětné, protože len v otevřeném voze dopravován nebyl a předpis Šu 86 (2) žel. dopr. ř. nepřichází tu v úvahu. Tvrdí-li dovolatelka konečně, že šlo o náhodu, jejíž následky nese podle Šu 1311 obč. zák. ten, v jehož jmění se přihodila, přehlíží, že tu nelze použití předpisu občanského zákona, nýbrž obchodního zákona a železničního dopravního řádu (čl. 395 obch. zák. § 84 žel. dopr. ř.), že dráha ručí za škodu, vzešlou na zboží, k dopravě jí svěřeném, od přijetí až do vydání, leda že by dokázala některý z vyvíňovacích důvodů Šu 84 žel. dopr. ř. Žádného z těchto důkazů železnice neprovedla a v prvé stolici na »vyšší moc« se ani neodvolávala. Bylo by třeba přesného důkazu, takže pouhé domněnky o tom, jak asi pravděpodobně požár vznikl, tu nestačí.

Čís. 3851.

Ustoupení od smlouvy kupitelem stane se účinným, třebas jím kupitel, uděleje prodávateli dodatečnou lhůtu, nepohrozil, jen když dodatečná lhůta uplynula, aniž by prodávatel byl řádně plnil.

(Rozh. ze dne 13. května 1924, Rv I 214/24.)

Žalobě prodávatele na kupitele o zaplacení kupní ceny procesní soud první stolice vyhověl. Odvolací soud rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Je zjištěno dopisy žalované firmy ze dne 26. února 1921 a 8. března 1921, že žalovaná dala žalobkyni dodatečnou lhůtu k plnění do 15. března 1921 a že jí tuto lhůtu na její žádost prodloužila do 31. března 1921, aniž arciž v těchto dopisech byla uvedla, který z důsledků čl. 356

obch. zák. vyvoditi míní v případě, že by ani v této lhůtě nebylo plněno. Jest dále zjištěno, že se dne 1. dubna 1921 žalující firma pokusila dodat žalované firmě část zakoupeného zboží, že však účetní této firmy toto plnění odmítl proto, že dodatečná lhůta k plnění uplynula předchozím dnem, a z obsahu žaloby vysvítá, že žalující firma o tomto odmítnutí vědomosti nabyla. Kromě toho jest zjištěno dopisem ze dne 4. dubna 1921, že žalovaná firma tímto listem vůči žalobkyni výslovně prohlásila, že pro nesplnění v dodatečné lhůtě od smlouvy ustupuje tak, jako by nebyla bývala uzavřena. Dovolání vytýká právem z důvodu §u 503 čís. 3 a 4 c. ř. s., že odvolací soud k těmto okolnostem t. j. k obsahu tohoto dopisu a k prohlášení účetního žalované firmy ze dne 1. dubna 1921 nepřihlíží, pokud se týče, že věc po právní stránce vhodně neposuzuje. Prohlášení tato obsahují zcela nepochybně projev, že se žalovaná firma rozhoduje pro ustoupení od smlouvy po rozumu čl. 356 obch. zák. a okolnost, že dříve důsledkem tímto nepohrozila, mohla míti jen ten právní důsledek, že by žalující firma byla mohla v přiměřené lhůtě po tomto prohlášení ještě svůj průtah v plnění napravit tím, že by byla veškeré zboží, a nikoli pouze část jeho (§ 1415 obč. zák.) žalované firmě reálně nabídl. Vždyť zákon nežádá přímo, by použitím některého z práv čl. 355 obch. zák. bylo pohroženo a teprve po uplynutí dodatečné lhůty výkon práva tohoto byl znovu oznámen, neboť oznámení, že smluvník od smlouvy ustupuje, stačí a stává se účinným, když druhý smluvník v této přiměřené další lhůtě prodlení svého neodčiní. Tato lhůta nemusí býti udělena výslovně, nýbrž může býti poskytnuta tím, že se vyčkává, zda obmeškalý smluvník závazek splní. Teprve kdyby byla žalovaná firma toto jí v této přiměřené další lhůtě nabídnuté plnění odmítla, mohla by žalující firma právem k tomu poukazovati, že smlouvu bezprávně porušuje a mohla by s úspěchem na její splnění žalovati. Žalující firma se však dle toho nezachovala a ze zjištění nižších soudů vyplývá naopak, že zboží, jež mělo býti dodáno, bylo dohotoveno teprve na začátku května 1921, tedy teprve za dobu tak dlouhou, co činily obě dřívější dodatečné lhůty dohromady, z čehož je dále též patrné, že prohlášení její v dopisu ze dne 5. dubna 1921, že chová pro žalovanou zboží k dispozici, odporovalo pravdě. Žalující firma neodčinila tedy svého prodlení, když ani v přiměřené další lhůtě po onom prohlášení žalované firmě zboží nenabídl a dle zjištění prvního soudu do začátku května 1921 ani nabídnouti nemohla, ježto je dohotoveno neměla. Tím stalo se prohlášení žalované firmy, že od smlouvy ustupuje, právně účinným a na tom ničeho změnit nemůže a je tudíž bez významu, že žalující v žalobě ze dne 31. května 1921 prohlašuje, že chová zboží pro dovoatelku k dispozici. Poukazuje-li žalující firma k tomu, že plnila již dne 1. dubna 1921, neodpovídá to pravdě, a žalující firma přenáší se přes skutečnost, že nabízela jen plnění částečné, jež dovoatelka nebyla povinna přijati, ježto dělitelnost plnění nebyla smluvena. Z toho, že toto (částečné) plnění odmítla proto, že jest plněno pozdě a nikoli výslovně i proto, že není plněno úplně, nemůže žalující firma pro své stanovisko, jak dovoatelka správně uvádí, ničeho těžiti, neboť klamně zdání náležitého plnění musí zůstat mimo

každý zřetel, ježto záleží jedině na tom, zda nabídla žalující firma k odčinění svého průtahu v přiměřené dodatečné lhůtě plnění náležité, což však jí dle uvedeného nikterak přiznati nelze. Pokud jde o doložku na obchodních dopisech žalující firmy, z níž tato pro sebe dovozuje téměř výhradu plnění dle možnosti, posoudil již odvolací soud význam této doložky zcela případně a nejvyšší soud tento názor sdílí; ostatně jest poukázati k tomu, že se žalobkyně právě vzhledem na tuto výrobní poruchu ucházela o udělení a prodloužení poskytnutých dodatečných lhůt a že v dopise ze dne 5. dubna 1921 píše se o této poruše jakožto o závadě již napravené a o tom, že zboží jest k odevzdání pohotovo.

Čís. 3852.

Vyrovnačí řád.

Vyrovnačmu věriteli, jemuž přísluší zadržovací právo, není zabráněno, by se nedomáhal plné vyrovnačí kvoty, třebaš zadržovacího práva dosud nerealisoval. Zaplatil-li vyrovnačí dlužník již za řízení vyrovnačího, ale před uzavřením vyrovnání část pohledávky, jest vyrovnačí kvotu vypočítati pouze ze zbytku pohledávky, třebaš věriteli příslušelo pro celou pohledávku právo zadržovací.

(Rozh. ze dne 13. května 1924, Rv I 373/24.)

O jmění firmy prvžalovaného bylo dne 13. dubna 1921 zavedeno řízení vyrovnačí, v němž se prvžalovaný dne 20. května 1922 vyrovnal na 28%. Žalobkyně přihlásila k vyrovnání 328.390 Kč. Dne 15. října 1921 uplatil prvžalovaný žalobkyni na částečné zaplacení dluhu 62.484 Kč 18 h proti tomu, že mu žalobkyně vydala 5 beden příze z 18 beden, k nimž uplatňovala právo zadržovací. Žalobou domáhala se žalobkyně na prvžalovaném i na druhém a třetím žalovaném, kteří přistoupili k vyrovnání jako rukojmí a plátcí, zapravení splatných vyrovnačích kvot, vzavši za základ výpočtu celou pohledávku 328.390 Kč. Proce sní soud své stolice přiznal žalobkyni splatné vyrovnačí kvoty pouze z pohledávky 265.905 Kč 82 h a uvedl mimo jiné v d ů v o d e c h: Jest nesporno, že žalovaný splatil žalující v říjnu 1921 na svůj dluh 62.484 Kč 18 h, by mu žalující strana vydala 5 beden zadržené příze, již nutně potřeboval. Strana žalující neodůvodněně v žalobě na tuto splátku neběře zřetele a od salda 328.390 Kč jí neodpočítává, ačkoliv ji odpočítávati má. S ohledem na tuto splátku snižuje se saldo z 328.390 Kč na 265.905 Kč 82 h a z této částky 265.905 Kč 82 h a nikoliv z částky 328.390 Kč jest počítati vyrovnačací kvotu. O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání žalovaných, k odvolání žalobkyně pak vypočetl požadované vyrovnačí splátky z celé pohledávky 328.390 Kč. D ů v o d y: Žalovaní se domnívají, že žaloba jest předčasná proto, že není ještě jisto, jak dalece pohledávka žalobkyně jest kryta zadržením zboží, to že by teprve soudem muselo býti zjištěno. Tento názor nemá však opory v zákoně. Podle Šu 11 vyr. ř. nejsou zahájením vyrovnačího řízení dotčena práva na oddělení. Věřitel, oprávněný k oddělení, nemůže tudíž